

Hosszútávfutás a pályázás

Népszerűek az Országos Vidékfejlesztési Program mezőgazdasági kiírásai

• Mi szükséges ahhoz, hogy a gazdák élni tudjanak az Országos Vidékfejlesztési Program által kínált pályázati lehetőségekkel? Mik a legfontosabb tudnivalók, ha pályázni szeretnének? Többek között ezekre a kérdésekre kerestük a választ Ilyés Szabolcs pályázatírással és projektmenedzsmenttel foglalkozó szakemberrel.

KÖMÉNY KAMILLA

Egyre több erdélyi gazda dönt úgy, hogy gazdaságának fejlesztésére pályázik, például az Országos Vidékfejlesztési Program 2014–2020-as pályázati kiírásain. A fejleszteni akaró gazdálkodók többek között a fiatal gazdákat támogató 6.1-es, a kisgazdaságok felzárkózását segítő 6.3-as, a farmok felszerelését, gépesítését, illetve a mezőgazdasági épületek építését és felújítását célzó 4.1-es, illetve az öntözőrendszerek korszerűsítését, felújítását támogató 4.3-as kiírás közül választhattak. Rossz hír azonban, hogy a 2014–2020-as ciklus pályázati kiírásai már a végéhez közelednek – számolt be Ilyés Szabolcs. A RegioConsult pályázatírással és projektmenedzsmenttel foglalkozó cég ügyvezető igazgatója hozzátette, annak ellenére, hogy Románia még nem hívta le a mezőgazdasági és vidékfejlesztési pénzkeret egészét, az összegek már le vannak kötve, ki vannak szerződve a pályázóknak, vagy a pályázatok elbírálás alatt állnak. „Aki most kezdene el pályázati lehetőségekről gondolkodni, annak vagy nagyon gyorsan kell lépnie, vagy le fog kélni. Az elkövetkező időszakban a valahol megmaradt és a mezőgazdasági pályázatokhoz átcsoportosított pénzek révén lehet újabb kiírásokra számítani.”

Népszerű a gépbeszerzés

Romániában nagyon sikeresek a mezőgazdasági kiírások: az előirányzott összeghez képest rendszerint sokkal nagyobb az igénylés, így a pénzeket rendszerint lehívják, és el is költik a pályázók – osztotta meg tapasztalatát a projektmenedzser. Hozzátette, a mezőgazdasági pénzek lehívásában több székelyföldi megye is élen jár. Mivel a pályázatok

Bálázás a határban. A romániai pályázati rendszer nagyon bonyolult, nem segíti a gazdákat

FOTÓ: FARKAS TAMÁS

közül azok a legegyszerűbbek, amelyekben nincsenek építkezési beruházások, a gazdák többsége mezőgazdasági gépbeszerzésre pályázik, ezek a leggyakoribbak. A pályázatíró arról is beszélt, hogy az elmúlt időszakban elkezdtek infrastrukturális beruházásokra is pénzt igényelni a velük dolgozó erdélyi gazdák, a ptyóka- és gabonatermesztők például tárolóhelyi-

Megfelelni az előírásoknak

A pályázatírási előfeltétele, hogy a gazdaság adminisztratív szempontból rendben legyen: a pályázó gazda mérse fel és telekkönyveztesse területeit, állatai legyenek fül számozva, naprakészen jelentse a gazdaságban történő változásokat, cégét a jogszabályoknak megfelelően működtesse, magán-

gazda először azt fogalmazza meg, mire akar pályázni, és ne aszerint döntsön, hogy mire lehet. Arra érdemes pályázni, amit az ember szívesen csinál, ugyanis az uniós finanszírozású projektek nagy része csak a megvalósítást támogatja, a beruházás utóéletét és fenntartását nem. A kényszer szülte pályázati beruházások halálra vannak ítélve.” – összegezte a legalapvetőbb tudnivalókata szakember.

Többéves munka

A romániai pályázati rendszer nagyon bonyolult, nem segíti a gazdákat. Még a legegyszerűbbnek mondott, a fiatal gazdáknak szóló pályázati lehetőségek is bonyolulttá válnak a román bürokrácia útvesztőiben. Külső segítség nélkül szinte esélytelen egy projektet megnyerni és lebonyolítani – vélekedik Ilyés Szabolcs. A pályázaton keresztül megvalósított projekt egy hosszútávú: a projektötlet megszületésétől a támogatási szerződés aláírásáig legalább 8-12 hónap telik el. Ez idő alatt a pályázat sok ellenőrzésen megy át, sok adminisztratív akadály állhat fent útközben. „A pályázati szerződés aláírásáig elvégzett munka a tennivalók legfentebb 25-30 százalékát jelenti, vagyis csak azt követően jön a neheze: a beszerzések, az elszámolások és a módosítások. Az egyszerű gépbeszerzési pályázatoknál a szerződéskötés után legkevesebb egy év is eltelik a befejezésig,

építkezést is tartalmazó projektnél ez már 2-3 évet is felölelhet” – fogalmazott a projektmenedzser.

Távol tartó erő

Mivel nincsenek olyan pályázatok, amelyeket egy kisgazda is könnyen le tudna bonyolítani, a bonyolult rendszer a leggyakoribb oka annak, hogy sok gazda nem vág bele a pályázati pénzek lehívásába. Másrészt az olyan komplexebb projekt előkészítése – amiben építkezés is van – sok ezer euróba kerülhet, hiszen nemcsak a pályázatírónak kell fizetni, hanem a tervezőnek és a különböző mérések elvégzőinek is. Tehát a kezdeti befektetés is lehet elretentő erő – fejtette ki Ilyés Szabolcs. Meglátása szerint a romániai gazdák és vállalkozók nincsenek hozzászokva ahhoz, hogy a jogszabályoknak megfelelően működjenek – így inkább nem indítanak egyéni vállalkozást. Mégis érdemes pályázni – állítja a 15 éve projektmenedzsmenttel, pályázatírással foglalkozó szakember. A mezőgazdasági projektjeiket lebonyolító ügyfeleik nagy része újra felkeresi őket, van akinek már a második, harmadik pályázatát viszik végig. „Ha az emberek visszatérnek, és újabb fejlesztésekbe gondolkodnak, akkor egyértelmű, hogy megéri ebbe fektetni az energiát. Főként annak tükrében, hogy az első pályázat indítása után igen komoly fejlődésen mennek át a gazdaságok”.

” A mezőgazdasági pályázatokra rendszerint nagyobb az igény, mint amennyi pénz van.

ségek építésére. Egyébként minden régióban az jellemző, hogy az ott elterjedt, az ottani adottságoknak megfelelő mezőgazdasági ágazatok mentén fejlesztenek elsősorban. Míg Hargita megyében a krumplitermesztéssel, állattenyésztéssel kapcsolatos pályázatok vannak többségben, addig a síkvidékeken a gabonatermesztés van előnyben. Emellett a gazdák elkezdtek olyan ágazatokkal is foglalkozni, amelyek kiterjesztési lehetőséget jelenthetnek, például több húsmarhafarmot létesítenek pályázati úton – avatott be.

személyként ugyanis nem lehet pályázni. A szakember példaként említette, hogy az állattenyésztési projekteknél a leggyakoribb gondot az jelenti, hogy a marhafarmok trágyatárolói nem felelnek meg az uniós előírásoknak. Bármennyire is furcsának tűnik, csak olyan trágyatárolóval lehet pályázni, amit az uniós szabályok előírnak. A pályázatokban egyébként csak olyan kötelezettségeket vállaljanak a gazdák, amit teljesíteni tudnak, mert Romániában nagyon komolyan veszik a pályázatok utóéletének ellenőrzését. „Nagyon fontos, hogy a